

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Egyesült, nemzeti, keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.

Előfizetési árak: egész évre 80 K, félfévre 40 K,
negyedévre 20 K, egy óra 8 K. Egyes szám ára 1 K.

Ideigl. felelős szerkesztő:

ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.

Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

Szemle.

A zsidó faj tulajdonságához tartozik, hogy neki semmiféle foglalkozás sem a tisztességes megélhetési, hanem rohamos meggazdagodási eszköz, s ezért mindenféle térben és állásban teljesen kihasználja a helyzetet és a bizalmat, végeredményében lejáratja és megutáltatja önmagát. A nagy baj azonban nem a zsidógyűlöletből áll, mert a zsidót úgy se szerette soha senki, hanem abból, hogy amint minden téren nagyobb és nagyobb számban jelennek meg, a gyűlölet mind általánosabbá vált úgy bent, mint kívül s lassanként azon vettük magunkat észre, hogy az összes társadalmi közállapotunk megromlása mellett a közmép megutálta az egész művelt elemet, a művelt külföld pedig az egész magyar államot.

Egy díszes, előkelő névsorral szolgálhatunk. Finom, nagyszerű, előkelő „Khónok” és „Jakhabok” egész remek kis társasága alkotják a csokrot, melyet a múlt napokban a győri kir. törvényszék kötött egybe. Micsoda banda! Az erkölcsi züllöttség posványában lubickoló népség ez, amely kijúszik Jehovát, törvényt, bírót, rendőrt; mindent, mindent az üzlet kedvéért. Na de tessék csak beszélni! Itt látható: Bloch Róbert, aki Singer Jakab, aki egyéb hiányában azzal foglalkozott, hogy Ausztriából Magyarországra felülbolygzott csempészett, viszont Süssmann Lipót ugyanezt cselekedte fordítva, Magyarországból csempészett ki felül nem bolygított pénzt Ausztriába. Gross Dávid és Gross Henrik, az ország határain belül ellenünk gyalázó röpíratokat terjesztettek. Látható továbbá (a győri fogházban) Greiczner Jakab, Rgsenberg Chaim, Sonabend Vendel galiciánerek, akiknek nagyon megtetszett a „fehér terror” hazája és minden bejelentés nélkül egyszerűen letelepedtek itt. Mikor a rendőr figyelmeztette őket, hogy nem lehet ám csak úgy ukk-mukk-fukk módon elterjeszkedni, belenyúltak a „lajbi” zsebbe és meg akarták vesztegetni. Megtekinthetők még: Braun Antal és Braun Gyula, akik pénzt, Braun Simon pedig okíratot hamisított, Halász Emil, Herczog Leó, Híksch Lipót betörték, Herczog Béla csalt, Rosenbaum Jakab és Schön Pál Jakab süteménnyel tiltott módon kereskedtek, Stein Adolf egy gyerekleányt betörsére fülbújt, Stern Ignác lánckereskedést üzött, Weiss Ernő pedig kenyérjegglyel üzérkedett. Kelle még több? Kár az Ébredő Magyarok Egyesületét annyit bolygatni!...

„Csunka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mannyorság.”

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Venizelosz Nizzában.

Páris, nov. 27.

A M. T. I. jelenti: Venizelosz Nizzába érkezett.

A francia akadémia ülése.

Páris, nov. 27.

(Szikratávirat.) A francia akadémia tegnap tartotta Poincaré elnöklésével évi rendes közgyűlést, amelyen 90 díjat osztottak ki.

Nincs titkos szövetség Német- és Olaszország között.

Róma, nov. 27.

(Szikratávirat.) A Stefánia-ügynökség hivatalos felhatalmazás alapján a leghatározottabban megcáfolja azt a hírt, hogy Olaszország és Németország közt, Felső-szilézia tárgyában titkos megegyezés jött volna létre.

A gabonaárak esése Amerikában és Ausztráliában.

Bécs, nov. 27.

Hági jelentés szerint Macwray angol élelmészeti miniszter beszédét mondott, melyben kijelentette, hogy Észak-amerikában és Ausztráliában a buza ára csökkent és ezzel lényeges változás folyamata indul meg a gazdasági életben. Ez az áresés siettetni fogja a további olcsóbbodást.

A népszövetség ügye.

Bécs, nov. 27.

Londoni jelentés szerint Lloyd George Liverpoolban beszédét mondott, melyben kijelentette, hogy jó lenne minél korábban felvenni az ellenséges államokat a népszövetségbe, mert ha a népszövetség nem veszi fel kebelébe valamennyi nemzetet, akkor a kihagyottak kénytelenek ellenszövetséget alkotni úgy, hogy ily módon visszatérnének az eddigi szövetségek rendszeréhez. Németországtól nem kell tartani, mert tagja lesz a népszövetségnek, ha teljesíteni fogja a békeszerződésben kikötött feltételeket.

Felrobbant löpörgyár.

Zürich, nov. 27.

Milanó mellett, Fegiaieben tegnap délután a löpörgyár, egész löpörkészletével együtt felrobbant. A gyárban 40 munkás és 30 katoná tartózkodott, akik eltűntek. Az épületek is a lángok martalékai lettek.

Ravaszkóka és holló politika.

A kenyerét féltő nagyántánt.

A mienkből szeretnének harapni.

Füstbe ment tervek.

Egész Európa gabonainségben szenved.

Mig kenyerüket, azt az áldott, mindennapi imáinkban kért kenyeret biztosítva látta maga számára a nagyántánt, eddig alig-alig akart hallani róluunk, alig akart észrevenni bennünket. Sőt kaján, ördögi lélekkel tépett, szaggatott a nemzet testéből hatalmas darabokat és mint ócska prédát: dobálta oda konként hitvány, alattomos szövetségeseinek.

Most azonban, amikor Wrangel tábornok seregeit a vörös szovjet rablócsapatok arra kényszerítették, hogy Krim dús gabonatermő földjéről kivonuljon és így Wrangel tábornokkal kötött ama egyesség, hogy Krim gabonatermését a szövetséges hatalmaknak szállítsa, meg-hiusult, rögtön kezdik észrevenni, hogy Európa gyomránál mi is számításba jövünk. Pedig a gyomor nagy Úr! A legnagyobb mindennél. Ha nincs kielégítve, ői, gyilkol, rombol, pusztít.

Füstbe ment tervüknél kénytelenek beismerni elsősorban a franciák, hogy úgy a szövetséges országok gabonaszükségletében felmerülő hiányokat ezek után már csak Magyarország és Románia pótolhatja. Róka ravaszságával sügja, de nem is sügja, hanem kiáltja világgá, hogy Európa első és igen fontos érdeke, hogy Magyarország és Románia békében éljenek egymással, de ennek a „kisántánt” útjában áll.

Hizelgő szavak, de mi nem vállalunk az ostoba hiú holló szerepére és nem téveszfenek meg a ravasz róka szerelmeskedő szavai s a kenyeret nem ejtjük ki a szánkából, hogy belőle ők lakmározzanak.

Közöttünk és Románia között óriási elválasztó falat emelt ép az éhség rémítői reszkető nagyántánt. Erdélyt! Mig Erdély bércei között két millió székely a bocskoros gazemberek rabságában görnyed, addig, rókák, nem lesz lágy kenyér, de a nagyántánt sem eszik a magyar nullás lisztből piskótát!

Órult politikájuk, mely létrehozta ellenünk a cseh, román és szerb egyességet, az úgynevezett kisántátot, megadta a mi külpolitikánk egyedüli helyes útját, amelyen szoros, életre és halálra szóló, mondhathatni véd- és dacsövetséggé kovácslódik össze a magyar, lengyel és osztrák. Ebben a szövetségben nem lesz-

HIREK.

— **Zsófia kir. hercegnő a hadiárvákeri.** A „Hadirokkantak, Özvegyek és Árvák Nemzeti Szövetsége” Zsófia kir. hercegnő védnöksége alatt országos akciót indított a vagyontalan hadiárvak karácsonyi megajándékozására. A nagyszabású akció élén a főhercegnő mellett a társadalmi és közéleti előkelőségek egész sora buzgólkodik a sikeren. Az előkészítő munkálatok most folynak a Szövetség V. Falk Miksa u. 9. sz. alatti helyiségeiben lévő központi irodában.

— **A zsir és hus árának megállapítása.** A pápai hentesek és mészárosok beadvánnyal fordultak a városi tanácshoz, melyben kifejezést adnak abbéli kérelmüknek, hogy a jelenleg érvényben levő hus-, illetve zsirárakat az árvizsgáló bizottság változtassa meg, mert a vágómarha és sertés árának naponkénti emelkedésével a megállapított árak mellett nem képesek üzemeiket fenntartani. A hentesek és mészárosok a hus, illetve zsir árát így kérték megállapítani: marhahus 76 K, borjúhús 80 K, sertés-hus 108 K, zsirszalonna 168 K, zsir 180 K. Az árvizsgáló bizottság legutóbb tartott ülésén Mészáros Károly ny. polgármester elnöklété alatt a hus- és zsirárakat a következőképpen állapította meg: marhahus 68 K, borjúhús 80 K, sertés-hus 104 K, szalonna 164 K, zsir 180 K kilogrammonként. Az új árak már életbe léptek.

— Ugyancsak megállapította az árvizsgáló bizottság azt az összeget, melyet a csizmadiák kérhetnek munkadíj címén: férficsizma munkadíja 600 K, nőicsizma munkadíja 420 K, nagyobb fiucsiszma munkadíja 420 K, férficsizma borítás, talpalás és sarkalás 250 K, női csizma borítás, talpalás és sarkalás munkadíja 200 K, talpalás 50 K. — Ez örület! El kell csapni az egész tisztelt bizottságot. A város állítunk fel mészárszéket. Hogy mi megy itt nálunk? Nahát!

— **Nemtényleges tiszték igazolása.** A honvédelmi miniszter felszólítja mindazon nemtényleges tisztéket, akik igazolásukat eddig még nem kérték, hogy kérvényeiket haladéktalanul, de legkésőbb azonban november hó végéig a tartózkodási helyükön fogva illetékes katonai körletparancsnoksághoz nyújtsák be és egyben lakhelyüket is jelentsék be. Azok, akik valamely polgári hatóság (egyesület, testület) által már igazolva lettek, azt elfogadhatóan bizonyító irataikat hiteles másolatban kérvényközhöz csatolják, illetve, ha kérvényüket már beterjesztették, akkor igazoló iratukat hiteles másolatban utólagosan terjeszték be a fentebb megjelölt katonai körletparancsnoksághoz, egyúttal lakhelyüket is jelentsék be.

— **Ne dobjuk ki pénzünket ócska, semmitért, silány holmiért,** mely csak a kereskedőnek hoz hasznót. Vasárnap megnyílik Pápán a Kath. Leánykór karácsonyi játékszerkiállítás a bencés főgimnáziumban, hol a szorgos jótékony elánykezek által készített tárgyak kerülnek elárulásra. A jövődelem fölös része nemes célt szolgál, a szegénysorsu tanulók segélyezésére fog fordíthatni.

— **Németország kiutasítja az alkalmatlan idegeneket.** A berlini lapok értesülése szerint a német kormány intézkedésekre készül az idegen árdrágítók és csempészek ellen. A belügyminiszterium elhatározta, hogy valamennyi nem kívánatos idegent internáltatja és, azután kellő alkalom beálltakor kiutasítja a birodalomból.

— **Talált tárgyak.** Egy fénykép és egy asztalkendő találtatott, tulajdonosa jelentkezék a rendőrségen.

— **A tisztviselők vasuti menetdíj-kedvezménye.** A minisztertanács elhatározta, hogy a vasuti menetdíjkedvezményt kiterjeszti és pedig a nyugalmazott városi tisztviselőkre, a nyugalmazott jegyzőkre, a nem állami tanítókra, a megyei- és állisztekre és szolgákra, az utbiztosokra, a máv. gépgyár és díósgyári vasgyár nyugbérés munkásaira, valamint a felsoroltak és a tényleges szolgálatban levők családtagjaira. Saját személyükre kedvezményben részesülnek a díjnokok, kezelők, postamesterek, hivatalos utazások esetén a lélkészek. Ezzel szemben azonban szükségessé válik a tisztviselői menetdíjak száz százalékos felemelése, amelyek még így is körülbelül nyolcvan százalékkal olcsóbbak, mint a rendes menetdíjak.

— **Mennyibe kerül egy hold szőlő?** A szőlő és a szántóföldek ára az utóbbi időben nagy emelkedést mutat. Különösen a Duna-Tisza között és a Tiszántúl nagy a vásárlási kedv, aminek természetes következménye a szőlő és szántóföldek árának rohamos emelkedése. Kecskeméten ma egy katasztrális hold szőlőért 120—140 ezer koronát is fizetnek. Hódmezővásárhelyen egy hold szőlő ára 60—70 ezer korona, egy hold szántóföldé pedig 20—22 ezer korona. Szolnok határában a Tisza iszapolásában fekvő földekért katasztrális holdanként 24.000 koronát fizettek. Mezőtúron egy hold szántó ára 26—28 ezer korona. — Örület! Ez így nem mehet!

— **Még nem állapították meg a cukor árát.** Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a cukorellátás minden körülmények, illetve valószínűség szerint biztosítottnak tekinthető. A cukorfejadag egyelőre 60 dekagramm lesz. Belföldi használatra kizárólagosan kristálycukor kerül s remény van rá, hogy a barna cukor forgalombahozatalát az idén elkerülhetjük. Süvegucukor bevezetéséről ezidőszert szó sem lehet. Minden jel arra mutat, hogy a belföldi gyárak produktuma a közszükségletet teljesen fedezni fogja s behozatalra nem szorul, bár egyes termelőköriőkben az a nézet, hogy a belföldi gyártás nem fog elegendő mennyiséget produkálni és nagyobb mennyiségű behozatalra is szükség lesz. A cukor árának megállapítása tekintetében végleges döntés ezideig még nem történt. Azonban annyit már is bizonyos, hogy a cukor ára kilogrammonként 80 korona körül fog forogni.

— **Az oláh vasutasok.** Kiskapus és Apahida állomások között, a magyar vasutasok helyére oda rendelt oláh váltódörök mesterségesen kisiklalták a Besztercenaszódvármegye élelmezésére vásárolt 15 waggon kukoricát szállító vonatot, s amíg a segélyvonat és a pálya helyreállítására kirendelt munkások a helyszínére érkeztek, 10 waggont teljesen kiraboltak. Az élelmezési kormánybizottság megbízottja feljelentést tett a kolozsvári rendőrségen, amire megindították a vonatrablók ellen az eljárást.

— **Vonatösszeütközés.** A kőd következtében az államvasutak simmeringi vonalán egy munkásvonat belefutott egy álló vonatba. A munkásvonaton tizen megebesültek, akik közül három súlyosan sebesültet a kórházba vittek.

— **A moszkvai rémuralom.** Moszkvában újabb rendkívüli intézkedéseket léptettek életbe a mindinkább erősödő ellenforradalmi mozgalmak leverésére. A megbízhatatlanná vált vörös garnizonot szibériai divíziókkal és egy tüzér brigáddal erősítették meg. Este 7 óra után minden világosságot ki kell oltani az egész városban, aki pedig 7 óra után az utcán tartózkodik, azt minden figyelmeztetés nélkül lelővik.

— **Vasárnapi munkaszünet.** A kereskedelemügyi miniszter a hűsneműeknek vasárnapokon és Szent István napján délelőtt 10 óráig árusítását és házhoz szállítását megengedő rendeletét a munkaadó és munkavállaló érdekeltség részéről előterjesztett kérelem folytán hatályon kívül helyezte, s ez iparban a teljes vasárnapi munkaszünetet visszaállította.

— **A Pápai Takarékpénztár Rt.** múlt számunkban közölt közleményébe hiba csúszott be, amennyiben az jónnan kibocsátott részvényeket nem 1800—, hanem 1200—koronás árfolyamon hozzák forgalomba, amint az a hirdetési rovatban is olvasható volt.

— **A szerbek határaiak védelméért.** Szabadkai jelentések számolnak egy rendelettről, melyet a szerb hadügyminiszter bocsátott ki a grancsárok megszervezésére. A grancsárhad mint az állandó hadsereg kiegészítő része fog működni, legénységé az 1918-as korosztályból és önkéntesekből fog állni. Tiszteik a lehetőség szerint a tényleges állományuk közül lesznek kiválogatva. A régi hírhedt grancsárok utódainak hivatása a „szerb birodalom határainak védelme lesz”.

— **Román kegyetlenkedések.** Ugy Erdélyben, mint Oláhországban igen elkeseredett a hangulat a kormánnyal szemben. A leg-erőszakosabb és legvéresebb eszközökkel folytatták el annak idején a sztrájkot, úgy hogy ma a munkásság minden mozgalma szünetel. Bukarestben elrendelték a stáriumot, az oláhországi munkásvezéreket lecsukták. Az erdélyi és délmagyarországi munkások családtagjait kikergették lakásaikból és a demarkációs vonalon helyezték el őket. A sajtó- és levélcenzurát újból megszigorították. A sajtócenzura folytán a hivatalos szociálista újságok megjelenésüket beszüntették. A bukaresti lapok kiadása pedig úgyszólván lehetetlenné vált.

— **Kegyelmet kapott a kommunista puccs-vezére.** A rögtönítélő bíróság, mint lapunk is már jelentette, kötél általi halálra ítélte Glatter József pincért, a kommunista puccs-vezérét. A kormányzó ur öfömlétsége a halálra ítéltnek kegyelmet adott és büntetését életfogytiglani fegyházra változtatta át.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. M. Pápa. Versében van valami kedvesség, mely szívhez szól, de a kidolgozás gyenge. Így legfeljebb csak két utolsó versszakát közölhetnénk. Javítsa át! — Cz. G. Csót. Kedves Gézácska! Szép dolog, hogy Te máris a tollat forgatod, határozott érzedek is van a vershez. Ha szorgalmasan olvasod nagy költőinket: Petőfit, Aranyt, Vörösmartyt és így látókörd, tudásod bővülni fog, még jó poétává nővöd ki magad. Ez egy kicsit gyenge még, de ez ne riasszon el, fogsz Te még jobbat is hozni. Szives, meleg üdvözllet.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zeilavay Sándor.

Pápa, 1920. Főiskolai könyvnyomda.

Takács Antal

őpület-, bútór- és műbútór-asztalos,
Pápa, Veszprémi-út 9. szám.

Elvállalok szakmamba vágó mindenemű munkát szolid kivételben, jutányos áron. — Külföldön szerzett sok évi tapasztalataim alapján abban a leg-lemes helyzetben vagyok, hogy t. megrendelőim igényeit minden tekintetben kielégíthetem, s ez alapon kérem a m. t. közönség szives pártfogását. — Költségvetésekkel, törtekkel közönséggel szolgálok.

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Egyesült, nemzeti, keresztény kisgazda- és földműves-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 80 K, félévre 40 K,
negyedévre 20 K, egy óra 8 K. Egyes szám ára 1 K.

Ideig. felelős szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földműves-szövetség
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

Szemle.

A zsidó faji tulajdonságához tartozik, hogy neki semmiféle foglalkozás sem a tisztességes megélhetési, hanem rohamos meggazdagodási eszköz, s ezért mindenféle térben és állásban teljesen kihasználja a helyzetet és a bizalmat, végeredményében lejáratja és megutáltatja önmagát. A nagy baj azonban nem a zsidógyűlöletből áll, mert a zsidót úgy se szerette soha senki, hanem abból, hogy amint minden téren nagyobb és nagyobb számban jelennek meg, a gyűlölet mind általánosabbá vált úgy bent, mint kívül s lassanként azon vettük magunkat észre, hogy az összes társadalmi közállapotunk megromlása mellett a köznép megutálta az egész művelt elemet, a művelt külföld pedig az egész magyar államot.

Egy díszes, előkelő névsórral szolgálhatunk. Finom, nagyszerű, előkelő „Könök” és „Jakhabok” egész remek kis társasága alkotják a csokrot, melyet a múlt napokban a győri kir. törvényszék kötött egybe. Micsoda banda! Az erkölcsi zűlköttség posványában lubickoló népség ez, amely kijátszik Jehovát, törvényt, bírót, rendőrt; mindent, mindent az üzlet kedvéért. Na de tessék csak beszélni! Itt látható: Bloch Róbert, aki Singer Jakab, aki egyéb hiányában azzal foglalkozott, hogy Ausztriából Magyarországra felülbélyegzett csempészett, viszont Süßmann Lipót ugyanezt cselekedte fordítva, Magyarországból csempészett ki felül nem bélyegzett pénzt Ausztriába. Gross Dávid és Gross Henrik, az ország határain belül ellenünk gyalázó röpiratokat terjesztettek. Látható továbbá (a győri fogházban) Greiczner Jakab, Rosenberg Chaim, Sonabend Vendel galiciánerek, akiknek nagyon megtetszett a „főher terror” hazája és minden bejelentés nélkül egyszerűen letelepedtek itt. Mikor a rendőr figyelmeztette őket, hogy nem lehet ám csak úgy ukk-mukk-fukk módon elterjeszkedni, belenyúltak a „lajbi” zsebbe és meg akarták vessegetni. Megtekinthetők még: Braun Antal és Braun Gyula, akik pénzt, Braun Simon pedig okiratot hamisított, Halász Emil, Herczog Lóránd, Hirsach Lipót betörték, Herczog Béla csalit, Rosenbaum Jakab és Schöck Pál Jakab süteménnyel tiltott módon kereskedtek, Stein Adolf egy gyerekleányt betörésre fölbujtott, Stern Ignác lánckereskedést üzött, Weiss Ernő pedig kenyérjegglyel üzérkedett. Kelle még több? Kár az Ébredő Magyarok Egyesületét annyit bolygatni!...

„Csónka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — megnoraszág.”

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Venizelosz Nizzában.

Páris, nov. 27.

A M. T. I. jelenti: Venizelosz Nizzába érkezett.

A francia akadémia ülése.

Páris, nov. 27.

(Szikratávirat.) A francia akadémia tegnap tartotta Poincaré elnöklésével évi rendes közgyűlést, amelyen 90 díjat osztottak ki.

Nincs titkos szövetség Német- és Olaszország között.

Róma, nov. 27.

(Szikratávirat.) A Stefánia-ügynökség hivatalos felhatalmazás alapján a leghatározottabban megcáfolja azt a hírt, hogy Olaszország és Németország közt, Felsőszilézia tárgyában titkos megegyezés jött volna létre.

A gabonaárak esése Amerikában és Ausztráliában.

Bécs, nov. 27.

Hágai jelentés szerint Macwray angol élelmezési miniszter beszédét mondoban felvénnyel kijelentette, hogy Észak-amerikában és Ausztráliában a buza ára csökkent és ezzel lényeges változás folyamata indul meg a gazdasági életben. Ez az áresés siettetni fogja a további olcsóbbodást.

A népszövetség ügye.

Bécs, nov. 27.

Londoni jelentés szerint Lloyd George Liverpoolban beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy jó lenne minél korábban felvenni az ellenséges államokat a népszövetségbe, mert ha a népszövetség nem veszi fel kebelébe valamennyi nemzetet, akkor a kihagyottak kénytelenek ellenszövetséget alkotni úgy, hogy ily módon visszatérnének az eddigi szövetségek rendszeréhez. Németországtól nem kell tartani, mert tagja lesz a népszövetségnek, ha teljesíteni fogja a békeszerződésben kikötött feltételeket.

Felrobbant löporgyár.

Zürich, nov. 27.

Milanó mellett, Fegiaieben tegnap délután a löporgyár, egész löporkészítéssel együtt felrobbant. A gyárban 40 munkás és 30 katona tartózkodott, akik eltűntek. Az épületek is a lángok martalécai lettek.

Ravaszs róka és holló politika.

A kenyert féltő nagytánt.

A miénkből szeretnének harapni.

Füstbe ment tervek.

Egész Európa gabonáinségben szenved.

Mig kenyertüket, azt az áldott, mindennapi imáinkban kért kenyert biztosítva látta maga számára a nagytánt, eddig alig-alig akart hallani rólunk, alig akart észrevenni bennünket. Sőt kaján, ördögi lélekkel tépett, szagatott a nemzet testéből hatalmas darabokat és mint ócska prédát dobálta oda konkcent hítvány, alattomos szövetségeseinek.

Most azonban, amikor Wrangel tábornok seregeit a vörös szovjet rablócsapatok arra kényszerítették, hogy Krim dús gabonatermő földjéről kivonuljon és így Wrangel tábornokkal kötött ama egyesség, hogy Krim gabonatermését a szövetséges hatalmaknak szállítja, meg-hiusult, rögtön kezdik észrevenni, hogy Európa gyomránál mi is számításba jövünk. Pedig a gyomor nagy Úr! A legnagyobb mindennél. Ha nincs ki-elégítve, ől, gyilkol, rombol, pusztít.

Füstbe ment tervüknél kénytelenek beismerni elsősorban a franciák, hogy úgy a szövetséges országok gabonaszükségletében felmerülő hiányokat ezek után már csak Magyarország és Románia pótolhatja. Róka ravaszságával sügja, de nem is sügja, hanem kiáltja világá, hogy Európa első és igen fontos érdeke, hogy Magyarország és Románia békében éljenek egymással, de ennek a „kis-ántánt” útjában áll.

Hizelgő szavak, de mi nem vállalkozunk az ostoba hiú holló szerepére és nem tévesztenek meg a ravaszs róka szerelmeskedő szavai s a kenyert nem ejtjük ki a szánkából, hogy belőle ők lakmározzanak.

Közöttünk és Románia között óriási elválasztó falat emelt ép az éhség rémítő részkető nagytánt. Erdélyt! Mig Erdély bérci között két millió székely a bocskoros gazemberek rabságában görnyed, addig, rókák, nem lesz lágy kenyér, de a nagytánt sem eszik a magyar nullás lisztből piskótát!

Órtult politikájuk, mely létrehozta ellenünk a cseh, román és szerb egyességet, az úgynevezett kisántátot, megadta a mi külpolitikánk egyedüli helyes útját, amelyen szoros, életre és halálra szóló, mondhatni véd- és dacszövetséggé kovácsolódik össze a magyar, lengyel és osztrák. Ebben a szövetségben nem lesz-

nek renegát, áruló, gyáva csehek, hanem nemzeti becsületben acéllá kovácsolt ezeréves nemzet, amely osztozik szövetségeseinek örömeiben, bánatában és nem fut el gyáván szövetségese mellől, akkor sem, amikor szövetségeseit veszély fenyegeti.

Velük megosztjuk utolsó falatunkat is, de a kenyérét féltő kis- és nagyántant mienkből nem harap addig, amíg országunk régi nagyságát, régi határait vissza nem nyeri.

Halálra szántak bennünket, amíg Krim gabonájával kenyérüket biztosítva látták. Most már engednének élni is egy kissé csak azért, hogy Európa éhes gyomrára a mi kenyérünkkel megtömhessék.

Adunk! Egy feltétel alatt adunk! *Adjátok vissza, amit tőlünk elraboltatok. Ha nem, miattunk éhen pusztulhat a kis- és nagyántant.*

A kaptafa . . .

Úgy sejtjen! Soh'se hittem volna, hogy még valaha erről a tárgyról is fogok írni. Hiszen olyan kicsinyes semmiségnek tetszik az első pillanatra, hogy alig-alig látszik érdemesnek vele foglalkozni . . . És mégis, mégis ebben a mai szűkös, nyomorult világban lehet még ez a kérdés is nemzetileg érdekes, sőt fontos. A dolog különben ott kezdődik, hogy van itt a városban egy derék iparos embertársunk, a neve Beria Márton, neki pedig van egy kaptafagyára. Még pedig nem is utolsórendű és rangu kis gyára, mert valódi amerikai, u. n. *másolórendszerű* gépekkel van felszerelve, melyeket a városi villanytelep látott el eddig árammal, s amelyek havonként 2400 pár kaptafát tudtak produkálni és készíttetek is valóban el. Mikor azután a mostani szén- és vele a villanynyomorúság reánk szakadt, persze tőlük is megvonták az áramot. Egyszóval: megállt, nem zörög, nem dolgozhatik a kaptafagyár. Hát hiszen ha megállt, annyi baj legyen, . . . vigye az ördög az egész kaptafagyárt . . . — mondja a felületlen gondolkodású ember. Pedig nem egészen így van a dolog. Mert először is ilyen-fajta gyárunk, mint más egyéb is, igen kevés maradt. Másodszor a pápai gyár látta el Dunántúl igen tekintélyes részét e nemű iparcikkkel. Harmadszor elégrekialt bűn az egész nemzet ellen, ha ahelyett, hogy újak alakításával előmozdítanánk kezdetleges gyáripárunkat s ezzel igyekeznénk az arannyal, vagy ami még ennél is drágább, a nullás liszttel, hússal megfizetett külföldi ipari termékek behozatalát csökkenteni — mellyel a saját szánktól vonjuk meg a falatot —, hát mondom, e helyett meg-lévő, rég kipróbált és bevált iparüzemeinket is tönkre hagyjuk menni csupa nemtörődömségből, hagyjanságból. Mert bizony mondom, sehol a világon ilyesmire elő nem fordulhatna, egyedül itt, a Pató Pálók földjén, Magyarországon.

Mi, akik megjártuk Olaszországot, melynek szene, fája egyáltalán nincs, de ahol éppen ezért minden rongyos kis patak dinamó gépeket hajt lépten-nyomon, melyek villamos áramot fejlesztenek a községek világítására és az egyes iparüzemek hajtására: bosszankodva szemléljük, mint rohan el félig, esetleg negyedrést erőt kihasználva, vagy éppen kihasználatlanul a városban átfolyó Tapolcza vize, holott — *szakember állítása szerint* — kellő duzzasztókkal és mederátalakítással, turbinával képes lenne a város jó részét ellátni villanyal, amit ma egy 480 lóerős gőzgép teljesít napi 80 q környei szén felhasználásával, teljes üzem esetén. Annak

a szénnel az ára, amit 18 évi fennállása alatt a gyár elfogyasztott, bizonyosan jócskán elég lett volna Tapolczafőtől a meder rendezésére, kisajátításokra, duzzasztókra, betonmunkálatokra, s ma a városnak volna rendes világítása, élénk üzemi ipartelepei s egy pár millió megtakarítva.

S még valami! Jó föltek mellett a Tapolcza vize nem szüremkednék el a szomszédos rétekre és szántóföldekre s azoknak szénáját, terményeit nem rontaná meg az általa megnevelt sással, náddal, kákvával, békarokkal s mi egyéb istencsodájával. Ebből tehát még a szomszéd birtokosoknak is volna hasznuk. Hiszen, ha mi magyarak még most is azt mondhatnók: „Ej, ráértünk arra még” —, dehogyan is szólnék én egy szót is. De értünk meg a helyzetet: szénhiányunk csökkenésére belátható időközön belül nincs kilátás. *Vonatjaink, ipartelepeink állnak, iparosaink tönkre mennek, szobáink világítatlanok, fűtellenek, gyermekeink betegek, tanulmányaikban elmaradnak: mert nincs, nincs és harmadszor is nincs szénünk, sőt nem is lesz.* Éppen azért minden kicsi patakot, még ha csak akkora is, mint a Bakonyér: ha csak egy-két lóerőt képvisel is, ki kell használnunk — mint teszik azt mindenütt a külföldön —, mert a víz a legolcsóbb hajtóerő, s mert különben teljesen tönkre-megyünk, elveszünk.

De persze a vízierő teljes kihasználása magában véve még nem elegendő: annak a kihasználásnak okszerűnek is kell lennie. A napokban hallottam pl., hogy a pápai u. n. tizesmalmot a Keresztény Fogyasztási Szövetkezet kapta meg. Igazán szívből örvendek neki, hogy ez a derék és minden támogatást megérdemlő keresztény intézmény teret foglal, erősödik. Kérdést is tettem illetékes helyen, hogy mi a céljuk a fenti bérlettel. „Még magunk sem tudjuk” — volt a válasz. Más oldalról azonban úgy értesültem, hogy darálót akarnak ott felállítani, hengervágóval kapcsolatban. Ha ez utóbbi igaz volna, nagyon, de nagyon furcsánám a dologot, mert hiszen Pápai malom elég van, untig elég és azoknak sincs elegendő őrlésük, sőt még hengervágó is akad, ellenben jól elferne itt pl. egy famegmunkáló ipartelep, mert régi jó és igaz közmondás, hogy a suszter maradjon a kaptafa mellett, de egy kis módosítással még nagyobb igazsághoz is eljutunk, ha így mondjuk: **hadd maradjon a magyar suszter a magyar kaptafa mellett.**

Fajnevelés.

Már a béke éveiben, midőn még az emberek lelkeiben meglehetősen otthonos volt a megelégedettség; az élet is nyugtított mindennek több-kevesebb derűt; amikor még nem volt ritka a piros-pozsgás, mosolygós arc; midőn még minden embernek került évenként legalább egy új ruha, cipő; amidőn még nem a nyomor, a szükség kényszerítette az embereket arra, hogy társadalmi életünk ügyes-bajos dolgaival is foglalkozzanak, hogy emberbaráti intézmények létesítésén töprengjenek, hanem ez valósággal csak szórakozászámba ment: már sok szó esett a sajtóban és irodalomban a *fajnevelésről*.

Most, amidőn a majd öt évre terjedő háboruban az emberi nem úgy erkölcsileg, mint főleg fizikailag teljesen lezüllyedt, degenerálódott: talán nem éppen érdektelen, ha felvetjük ezt a fontos kérdést.

Már a klasszikus ókorban úgy érezték, hogy a fajnevelésre feltétlenül szüksége van az emberiségnek, ha el akarja kerülni az elcsenevezés veszélyét. A görög Plató bölcseleti munkái, Lykurgusz törvényei egyenesen ezt

az irányt követik. Az ós spártaiak a tajegetok szikláiról a tengerbe dobták a csenevész és koraszülött kisdedeket. Később Darwin hangoztatja a fajhygenia áldásait és arra az álláspontra jut, hogy a testi vagy szellemi hibában szenvedőket el kell tiltani a házasságtól a faj érdekében, mert a betegségek átöröklődnek és a betegek gyógyítása csak teher az egészségesekre. Az újabb kor nagy gondolkodói: Goethe, Herder, Nietzsche azon a véleményen voltak, hogy az emberi nem határozottan degenerálódik és az utóbbi elég bátor volt a „betegek” és „gyengék” kiirtásáról szóló fantáziát felállítani, mely ha keresztényi szempontból alá nem is írható, de mindenesetre figyelemre kell, hogy méltassuk. Egyes amerikai államokban, Skandináviában vannak már törvények, melyek a beteg szervezetűeknek, bűnözési hajjammal bíróknak, születéstől fogva terhelteknek eltiltják a házasságot. A német államokban már a béke éveiben voltak ilyen irányu mozgalmak.

A tapasztalat azonban — sajnos — azt mutatja, hogy törvényekkel, rendeletekkel még sehol sem tudták elérni a kívánt célt. Kell tehát, hogy maga a társadalom és ennek minden egyes tagja magáéva tegye ezt a fontos kérdést és az esetleges, erre vonatkozó állami intézkedéseket teljes erejével támogassa.

Van sok — de még sem kellő számu — emberbaráti intézményünk, különösen a kórházakban, női társadalmunk tagjai — kivált a háboru első éveiben, mig ez divat volt — nagyon szivesen foglalkodtak és foglalkodnak ma is és ahelyett, hogy az erre hivatottaknak engedték volna át a teret, még maguk hurcolták beteg katonáink közé, igen sok esetben ezt a rettenetes kört, melyről már a biblia azt mondja: „Megbűntetem az atyák vétkeit a fiakban harmad- és negyediziglen”.

Szép, nemes dolog betegetek ápolni, szenvedőket segíteni, áldozatot hozni a nyomorban sanyalódókért; ámde lehet-e egy nőnek nemesebb, magasabb hivatása a hon és az emberiséggel szemben, mint hogy egészséges gyermekeket hozzon a világra? Csakis így, csakis ezáltal lehet a nő az emberiség igazi jövevénye.

Nem hivatásom, hogy e súlyos kérdés orvostani oldalát boncolgassam; vannak és lesznek erre hivatottak —, csak néhány ridég, de annál hangosabban beszélő statisztikai adattal akarom megvilágítani a kérdés fontos voltát. Már a háboru alatt kimutatták az orvos-statisztikusok, hogy egyes városok lakosságának 22, 35, sőt — borzalom még leírni is — 75%-a fertőző, u. n. titkos betegségben szenved, a gyermekek átlagos 50%-a skrofulusban. Ez a retentő szám az elmúlt két év alatt nem apadt, sőt növekedett. Hol van még a gyermekhalálozások s a halvaszületettek óriási száma?

Kérdezik, hol a baj? A házastársak rossz megválasztásában! A beteg utódok szaporítása csapás az államra, vész az emberiségre. Pedig érdekünk, égetően fontos érdekünk, egy erős, egészséges jövendő generáció, akkor, amidőn „elhulltanak legjobbaink a hosszú harc alatt”, még nagyobb rész rokkant, más rész pedig a betegségek csiráját hordva magában, tengeti életét. Nem lehet, nem szabad, hogy célunk csupán a számbeli szaporodás legyen, de igenis kell, hogy célunk legyen egy életerős, egészséges nemzedék létrehozása.

A mai rettenetes állapotok között a házasság legtöbbször luxus és pláne luxus és tékozlás, ha egy beteg ember pár kerül egybe. De ha már megengedik maguknak ezt a luxust, úgy fűzzék bele az érdeket is és pedig első-sorban a hon, a jövő nemzedék, az emberiség érdekét. A házassalándók-fontolják meg, mit cselekszenek; vizsgálják meg, vessenek számot

önmagukkal, lelkiismeretükkel. Fontolják meg a szülők is és ne hallgassanak gyermekeik szerelmi jajveszékére, mert egy meg gondolatlan házasságnak rettenetesebb következményei lehetnek, még az utódokban is, mint az öngyilkosságra hajló szerelmi bánatnak.

Addig, míg ez a kérdés törvényhozási úton rendezve nincs, míg be nem hozzák a házasság előtti kötelező orvosi vizsgálatot, kell, hogy társadalmi úton gyakoroljuk a fajneműsítést. Mert csakis, ha egy erős, egészséges nemzedéket hagyunk magunk után, lehet reményünk arra, hogy a parányi magyarság az eljövendő évezredben is dacolni fog tudni az idők viharával.

Jól esett mindezeket elmondani, hátha a harcot felvevő modern közvélemény kialakításához egy porszemmel hozzájárultam! D.

Levél Csótról.

Örömmel olvastam a jó sági szomszédok szerencsését, hogy községük közlegelőhöz, 14 becsületes magyar család pedig egy-két hold földcsekéhez jutott. Milyen furcsán is festett emellett a derék bányai barátaink esete. Szegény jó bányaiak: vigasztalódjatok, őrök én a tieteknél sokkal szomorúbb és furcsább esetet.

Még 1912 tavaszán kisajátították Csót község közlegelőjét és a legelő mellett elterülő és a csóti kiscsárdák tulajdonát képező szántóföldeket, fogolytábor céljára. Az 1400 lelket számláló község alig ezerháromszáz holdnyi határából a közlegelővel együtt 320 kat. holdat sajátítottak ki. A kisajátított közlegelőről nemcsak hogy nem fizetett az állam 1915 óta egy fillért sem, hanem még az adóját is fizetjük úgy a legelő, mint az elvett szántóföldeknek. A kisajátított szántóföldekről 1917-ig kaptak az egyes tulajdonosok kat. holdanként évi 60 K bért, de 1917 óta azokról sem fizet senki, pedig a fogolytábor szánja, veti, használja azokat.

Mellettünk, körülöttünk uradalmi birtok, zsidó bérlő kezén. Kérvényeztünk, folyamodtunk, többször a miniszteriumban is jártunk, hogy az elvett közlegelő és szántóföldek helyett sajátítson ki az állam az itt elterülő és a faluba egészen benyúló járóházi uradalmi birtokból csak legalább annyit, amennyit fölünk elvettek; de hiába! Igéretet kaptunk, de mást még nem. Községünk keleti és délikeleti oldalán is uradalmi birtok fekszik s ezt a már kereszténnyé lett Máda Aurél bírja, akinek bérlete 1921-ben lejár. Azt hittük, hogy a megszavazott földreform révén majd kaphatunk néhány száz holdat, de úgy halljuk, hogy a keresztény kurzus nagyobb dicsőségére az eddigi keresztény bérlő helyett valami — háboruban meggazdagodott — Klein nevezetű milliomas zsidó kapta meg a kétezerhátszáz holdas, Vadkert, Kicseg és franciavágási hitbizományi birtokot.

Úgy-e, kedves bányai barátaim, ez még cífrább eset?

Most irtunk a birtokrendező bizottságnak Veszprémbe és arra kértük, ne hagyja jóvá a szerződést, melyet az uradalom a zsidóval kötött, vagy akart kötni és irtunk egy kérvényt a gróf úrhoz, melyben arra kérjük, ne adja oda azt a szép ősi magyar birtokot annak a milliomas zsidónak, hanem adja oda Ugod, Csót és Bébb község kiscsárdáinak, akik szintén megadnák azt a bért, amit ígért a zsidó és akik, ha arra kerül a sor, vértük és életük árán is megvédik az édes magyar földet.

Majd ha a gróf úr kérvényünkre felel, azt is tudatom ebben a mi szeretett lapunkban.

Égy csóti polgár.

LEGÚJABB.

A lengyel-orosz béke kérdése.

Bécs, nov. 27.

Varsóból jelentik: Sapiaha herceg külügyminiszter, jegyzéket intézett Csicserinhez, melyben tiltakozik az orosz kormány halogató taktikája ellen. A lengyel kormány azt javasolja, hogy mindkét fél kiküldöttjei nyomban állapítsák meg azt a határidőt, melyen belül a tényleges békeszerződés megkötendő. Javasolja továbbá, hogy mihelyt az orosz és lengyel csapatok elérték a fegyverszüneti szerződésileg megszabott határokat, a rigai értekezlet azonnal térjen át a tényleges határok megállapítására, amelyek a békeállapot fenntartására biztosítékul szolgálnának.

HIREK.

„Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isten örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.“

— A pannonhalmi főapát Pápán.

Dr. Bárdos Remig pannonhalmi, bencés főapát, hivatalos ügyben e héten városunkban tartózkodott. Ez alkalommal nagyobb számú küldöttségek és magánosok is tisztelegtek nála. Így: Pápa, város küldöttsége élén dr. Tenzlinger polgármesterrel, a ker. szoc. párt vezetősége, a pápai ipartestület, a kath. Népszövetség helyi csoportja, és mások. — Itt említjük meg, hogy a kath. Népszövetség pápai csoportja elhatározta újjáalakulása alkalmával, hogy egyik védnökét a pannonhalmi főapátot: dr. Bárdos Remiget kéri fel. A főapát a tisztelgés alkalmával a neki felajánlott védnökséget elfogadta.

— A pápai Kaszinó tea-estélye.

Fényesen sikerült tea-estélyt rendezett f. hó 20-án 9 órai kezdettel a pápai Kaszinó. A Kaszinó vezetősége szerényen tea-estély néven szerepeltette az estélyt, de mihelyt a Kaszinó helyiségebe léptünk, mindjárt láttuk, hogy itt valami újban, valami másban, valami a „békebeli békéből“ lesz részünk, ha csak rövid időre is. Örömmel konstatáljuk, ez a reményünk teljes egészében beteljesedett. Ott volt Pápának minden előkelősége, ott voltak nagyon sokan a vidékről, akik éppen úgy, mint mi, szegény városiak, régóta vártak egy kedvező alkalomra, hogy felújíthassák régi ismeretségüket a szenvedő városiakkal. Akik jelen voltak, csak jól érezhették magukat, mert olyan estélyt, amilyent csak a béke boldog éveiben élvezhettünk. Ha őszinték akarunk lenni, csak elismeréssel adózhatunk a pápai hölgyeknek, akik a 9 órai tea-hoz a legkitünőbb süteményeket ajándékozták, s ami ugyebár fontos, olcsón juttatták a díszes társaságot egy duplacukros és rumos teához és kitűnő cigányzenéhez. Belépve az első terembe, már hallhattuk a lány melódiákat s a kaszinói fiatalság táncát. Elegáns toálettek, még elegánsabb párok lejtették az elmaradt erójikus táncok királyát: a csárdást, felváltva az andalító bosztonnal. Mindenhol csak jókedvet láttunk, mindenhol csillogó, kipirult, vidám arcokat, akik egész estén át feledtették velünk a kint uralkodó szomorú állapotokat, s hogy mennyire otthonosan érezte magát mindenki, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy még a hajnali órákban is vidáman „ropták“ a táncos akieszánta magát a hazamenésre, az csak egy szép estély kelemes emlékével távozhatott. Mivel a Kaszinó

vezetősége nem tudja külön-külön mindazoknak, akik jótékonyaságukkal és áldozatkészségükkel az estély anyagi és erkölcsi sikerét előmozdították, köszönetét kifejezni, ez úton mond hálás köszönetet.

— **József főherceg ajándéka.** József kir. főherceg 6 fensége ötvenezer koronát ajándékozott a győri hadirokkantaknak. A fejedelmi ajándékot a főispán az arra illetékesek között már szét is osztotta. A legnagyobb magyar, a legnagyobb magyar is.

— Melegedő és népkonyha Pápán.

Szold Manó nagybérlió a környékbeli bérliók bevonásával 1500 személy részére kontemplált melegedőt és népkonyhát akar városunkban létesíteni szegények részére. Semmi kétségünk nincs aziránt, hogy a város vezetősége mindent elkövet a nemes cél mielőbbi megvalósítása érdekében s minden erejével azon lesz, hogy a melegedő, illetve népkonyha elhelyezésére megfelelő helyről gondoskodik. Értesülésünk szerint városunk polgármestere a jövő hét folyamán tanácskozára hívja össze az érdekelteket, amikor részletesen letárgyalják az ügy mikénti elintézését.

— Pápa város jötevé patronusa,

gróf Esterházy Jenő, újabban ismét szaporította fenkölt lélekre valló, jótéményei számát, amennyiben a kath. aggodozó ápolónak 10.000 koronát, a kath. növedő-egyletnek pedig 5000 koronát adományozott. Minden beszédnél szebben beszél a tetti!

— Uzemben a szövögyár.

A pápai Perutz-gyár végre oly hosszú szünet után ismét megkezdte üzemét. Mint illetékes helyről értesültünk, már hétfőn megkezdődik a munka. Az a százötven munkáscsalád legalább a kemény télen ismét kenyérhez jut. A szünetelést a szénhiány okozta.

— **Megint mumus.** Ha valamit a kereskedők jó áron el akarnak adni, akkor rögtön a régi, de jó csalafintasághoz folyamodnak, hogy nem lesz ez vagy az. Nincs behezatal. Vagy a jövő héttől kezdve ennyivel és annnyival drágább lesz. A közönség, ez a szegény agyonpompolt, kizsébelt közönség pedig hisz és vásárol nyakra-főre. Így vagyunk a cukorral is. Van és lesz cukor, sőt olcsóbb lesz, mint a mostani, de épp most olcsóbb lesz, a még megmaradt készletet akarják jó áron eladni. Azért kiabálják, hogy nem lesz cukor. Ne ülünk fel ezekben a spekulánsoknak!

— A marczalergelyi csendörpihenő.

Azt hisszük, teljesen felesleges bővebben kifejtünk, milyen erős szolgálatot teljesítenek éjjel-nappal derék csendőreink. Tudja, átérzi ezt mindenki, de úgy látszik Marczalergelyi nemes előjárósága nem sokat törődik az ilyen csekélységekkel, mert dacára, hogy a nemesszalóki csendőrörök illetékes helyen már több ízben panaszt emelt a marczalergelyi csendörpihenő ellen — ahol fűtetlen, kályha és ablak nélküli szoba várja a fáradt csendőrrőrt —, de a csendörpihenőt mégsem hozták rendbe. Felhívjuk rá az illetékes hatóságok figyelmét.

— **Kangaró Pápán.** Veszedelmes járvány: a kangaró ütötte fel fejét városunkban. A tisztí főorvos jelentése szerint eddig hét megbetegedés történt. A járvány tovább terjedése ellen az arra illetékes hatóságok a szükséges intézkedéseket megtették.

— **Husz filléres papirpénz.** A már-már elviselhetetlenül való aprópénz hiányon a kormány husz filléres papirpénzzel segít. Az erről szóló kormányrendelet már megjelent és a közel napokban már a husz filléres is megjelenik a forgalomban.

— **A pápai Kath. Leánykör kiállítása.** A városi gyógszertár hatalmas üvegablakában egy nagyon izéles reklámlakát hívja fel a járkelők figyelmét, a dencés főgimnáziumban a helybeli Kath. Leánykör által rendezendő s e hó 28-án megnyitott játékszer kiállításra. Olvasva a plakátot, befordulok a szomszédos főgimnázium kapuján: vizs a kíváncsiság. A tanterembe lépve, — mely a kiállítás helyiségéül szolgál —, egy nagy áruház legkülönbözőbb játékszerai tárulnak szemembe. Van itt baba, lovacska, tehén, kis nyuszi, mindenminden, mit csak a gyermeki fantázia édes álomképe elképzelni képes. Valami különös vágy fog el! Egy pillanatra ismét gyermek lehetni, csacsogó, mosolygó szájjal, szorgos piciny kezekkel, ártatlan, tiszta lélekkel játszhatni e gyönyörű játékszerekkel, tanulni a jövőre a munka regéjét. Várni, repeső szívvel várni Mikulás napját, és gondtalanul a kis Jézus eljövételét. — Nekünk már ez sohasem lesz többé! — De vannak kicsiny, édes gyermekek, kik — a szomorú évek dacára is — úgy várják a Mikulást és a kis Jézust, mint vártuk egykor mi; ezek részére itt állnak a doigos, jótékony kezek által készített játékszerek. Hadd örüljenek a gyermekek, ha nekünk csak baj, bánat és keserűség jutott. Talán az ő kicsiny szívük ártatlan örömeél a mi sokszor fagyos lelünk is fel fog még tudni melegedni. Szívesen hívjuk fel k. olvasóink figyelmét e jótékony célt szolgáló remek kiállításra, hol dédelgetett kicsinyeik részére olcsón vásárolhatnak jó anyagból játékszert. Kettős örömet szereznek ezzel, ha itt vásárolnak, örülnek kisdedeik a szép dolgoknak és örülnek azok, kik a támogatásra rászorulva, a kiállítás tiszta jövedelméből részesedni fognak.

— **Van petróleum.** Ne aggódjanak az illetők és fel ne üljenek azoknak, akik azt hirdetik, hogy nincs petróleum, így akarván készletüket jó drágán a hiszékeny népre sózni. Hát igen van. Lengyelországtól is megkaptuk és megkapjuk a lekötött mennyiséget és így a három kilogramm havi fejadag rendszeren kiszolgáltatható. Az árak is elég mérsékelték.

— **Kétezer hadifogoly érkezett.** A múlt héten kétezer sokat szenvedett vérfűnk érkezett haza orosz fogságból. A határon nagy küldöttség fogadta őket, nemkülönben a pápai állomáson. Leiterberger János, őrnagy köszönte meg a fogadtatást és elmondotta, hogy a hazatérő csapatban többen vannak abból a magyar szövetségéből, amelynek elnökét, Pélyi Géza dr. galántai ügyvédet és több más tagját a csehek kivégezték.

— **Hadifogoly-tudakozó Csóton.** A csóti fogolytáborban hadifogoly-tudakozó hivatalt állítottak fel. Aki hozzátartozója érdekében tudakozódni óhajt, forduljon bizalommal és tudassák a csóti leszerelő tábor „T” osztályával az eltűnt nevét, rangját, csapattestét, mikor és hol esett fogságba, mi volt utolsó címe, hol és mikor született és mi volt polgári foglalkozása?

— **Olcsó kincstári lovak kiutalása.** A honvédelmi miniszter rendelete értelmében kincstári lovakat olcsó áron csak azok a földművesek kaphatnak, akiknek rokkantsága legalább nyolcvan százalék.

— **Európának szüksége van a magyar búzára.** Egyik tekintélyes párisi újság Európa gabonaszükségletéről írva megjegyzi, hogy Románia és Magyarország igen tevékenyen vehetné ki részét a kontinens gabonaellátásából. Az alföldi ipar fejlődése némileg fenyegeti annak a vidéknek gabonatermését és kívánatos volna, hogy a magyar kormány, az ebből előálló válságot elhárítani igyekezzék, egyrészt azzal, hogy a gabonatermelést minden rendelkezésre álló eszközzel előmozdítsa, másrészt pedig biztosítékokat szerezzen arról, hogy az orosz szállítmányok elmaradása folytán megnyitott piacokon gabonatermésének feleslegét kedvezően tudja elhelyezni. A cikk írja szerint Magyarország és Románia teljesen szolidárisnak látszanak e kérdésben és a Kisántant híveinek igyekezniök kellene azokat a manővereket megszűntetni, amelyek a két ország megegyezését zavarni alkalmasak. Alápos ok van azt hinni, hogy Franciaország kedvezően itélné meg azt a közeledést, mert a francia diplomácia volt az, amely Bukarest és Budapest kapcsolásának újrafelvételét kezdeményezte és amely a két kormány gazdasági egyezményét előkészíti. Reméljük, a magyar kormány részen lesz, hogy ha már — magunktól megvonva, mert hiszen feleslegünk nincs — búzát adunk Európának, ezzel szemben meg kell kapnunk Magyarországnak szükséges ipari nyersanyagát!

— **A cseh kormány pénzeli a magyar kommunistákat.** Prágában jelenleg 37 kommunista él, akiket a kormány tart el. Mindegyik hetenként 500 koronát kap, amit a szociáldemokrata párt központi pénztárából fizetnek ki nekik. Amikor a párt egyes tagjai emiatt panaszt emeltek a pártvezetőségnek, azt a felvilágosítást nyerték, hogy a pénz a kormány pénze. A szociáldemokrata tornaegyesületek már hosszabb idő óta fel vannak fegyverezve.

— **Szegény székelgek.** Nem elég, hogy a szutykos, bocsoros román rabolt el tőlük, amit csak elarabolhatott, most meg arról kapunk hírt, hogy a megmaradt kis jószágukat a különböző állatveszek pusztítják. Ezt a vést is a gyalázatos Romániából hurcolták be. A ragadós száj- és körömfájás, a juhoknál a métye, a baromfiaknál a kolera, majd a sertésvész és sertésorbán szedi tömeges áldozatait. Isten! Még milyen csapást bocsájtasz árva népedre!

— **Állattelhajítás a győri vásárra.** A hétfői vásárra felhajtott 1332 drb. szarvasmarha, 225 drb. aprómarha, 979 drb. ló. A kereslet roppant nagy volt. Az árak a következők hullámzóttak: ökör 50—80 ezer K, tehén 20—36 ezer K, növendékmarha 10—30 ezer K, csikó 8—10 K, könnyű igásló 20—30 ezer K, nehéz igásló 70—160 ezer K páronként.

Szerkesztői üzenetek.

Stér J. Marczaltó. Lak- és üzleti béreket csak a legközelebbi bérfizetés alkalmával lehet emelni, amennyiben ezt az elmulasztott bérfizetés alkalmával elmulasztotta. A lakrészek után 35% a legmagasabb bérmelet, az üzlethelyiségek bére szabad egyezkedés tárgyát képezi és ennek maximuma megállapítva nincs.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zsily Sándor.

Pápa, 1929. Főiskolai könyvnyomda.

A Szladik János-utca 6. számú új ház

nagy kerttel, főleg gazdálkodási célokra igen alkalmas, **szabadkézből eladó.** Értesítés nyerhető Selinkó Manónál Rákóczi-utca 6. szám alatt.

Takács Antal

épület-, bútór- és műbútór-asztalos, Pápa, Veszprémi-út 9. szám.

Elvállalok szakmámba vágó mindenemű munkát szolid kivételben, jutányos áron. — Külföldön szerzett sok évi tapasztalataim alapján abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy t. megrendelőim igényeit minden tekintetben kielégíthetem, s ez alapon kérem a m. t. közönség szives pártfogását. — Költőgöveléssel, torokból készséggel szolgálók.

Értesítés.

Értesítem a tisztelt közönséget, hogy megboldogult férjem

gép-, motorjavító és reszelővágó műhelyét

sógorom: **Beck Ferenc** géplakatos-mester vezetésével tovább folytatom.

Kérem a tisztelt közönség további szives pártfogását.

Tisztelettel:

özv. Beck Józsefné
Pápa, Czelli-út 4.

A Rákóczi-utca 11. sz. ház

szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást nyujt **Selinkó Manó** Rákóczi-utca 6. szám alatt.

HUSZÁR KÁLMÁN

szita, rosta, sodronyfonat készítő
Pápa, Árok-utca 8. (Fehérlő vendéglővel szemben.)

Elvállalok bármilyen liszt, vagy áttörő sziták, úgyszintén mindenféle gazdasági rosták javítását.

Elvállalom továbbá a szelelő rostákhoz való fa- vagy vaskeretű rosták javítását, bármily drótmunkát legjutányosabban elkészítek.

Új szitákat, rostákat állandóan raktáron tartok! Vidékieknek a javításokat 1 óra alatt elkészítem!

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső Hosszu-utca 7. szám.

Villanyszereléseket, átalakításokat s mindenféle, szakmámba vágó javításokat eszközölök.

Malmok, gazdaságok villanyvillagításra való berendezését azonnal végrehajtom. Költségvetéseket és rajzokat kidolgozok,

Csengők.

Fűző- és fűtőkészülékek.

Házitelefon.